

DRŽAVNI ARHIV U DUBROVNIKU

ARHIVSKI SABIRNI CENTAR KORČULA - LASTOVO

SUMARNI INVENTAR

**NARODNI ODBOR OPĆINE KUNA
(1950.-1951.) 1952.-1955.**

Broj fonda: HR-DADU-SCKL 580

Izradio: Tonko Barčot

Žrnovo, lipanj 2012.

SADRŽAJ

1. Identifikacija	3
2. Kontekst	4
3. Sadržaj i ustroj gradiva	7
4. Uvjeti dostupnosti i korištenja	8
5. Dopunski izvori	8
6. Područje kontrole opisa	8
Inventarni popis	9

1. IDENTIFIKACIJA

- 1.1. Identifikacijska oznaka** HR-DADU-SCKL 580
- 1.2. Naslov** Narodni odbor općine Kuna
- 1.3. Vrijeme nastanka gradiva** (1950.-1951.) 1952.-1955.
- 1.4. Razina opisa** Fond
- 1.5. Količina i nosač jedinice opisa** 4,6 kutija, 2 knj.; 0,5 d/m

2. KONTEKST

2.1. Naziv stvaratelja Narodni odbor općine Kuna

2.2. Upravna povijest

2.2.1. *Vrijeme i mjesto djelovanja*

Od 1945. sa sjedištem u Kuni djeluje Mjesni narodni odbor Kuna. Zakon o podjeli NRH na kotare, gradove i općine (NN, br. 16/52) je propisao osnivanje Narodnog odbora općine Kuna, koji je teritorijalno pokrivaao i područje ukinutog Mjesnog narodnog odbora Potomje. Uz središnje naselje Kunu, novoutemeljeni Narodni odbor teritorijalno pokriva sela, odnosno odlomke: Oskorušno-Zagruda, Potomje, Donja Banda, Prizdrina-Zakamenje, Pijavičino te Borje-Podobuče. Narodni odbor općine Kuna je konstituiran 25.6.1952. Za predsjednika Narodnog odbora je izabran Nikola Rusković, a znakovito je da na sjednici nisu bili prisutni odbornici iz Potomja. Oni nisu prihvaćali odluku o potpadanju pod Kunom. Novoosnovani Narodni odbor je održao još dvije sjednice, izglasao proračun za 1952., no i dalje bez odbornika iz Potomja. Nakon povlačenja Ruskovića sa dužnosti i izbora v.d. predsjednika, koncem prosinca 1952. izabran je novi predsjednik Mato Čuić, no i ta je sjednica prošla bez sudjelovanja odbornika iz Potomja. S prvim vijestima o podjeli općine Kuna na dva dijela početkom 1953., odbornici su se izjasnili protiv te namjere. No, prema okružnici Savjeta za zakonodavstvo i izgradnju narodne vlasti, Narodni odbor kotara Korčula sredinom veljače 1953. raspisuje izbore za odbornike novoustrojene općine Potomje i znatno teritorijalno umanjene općine Kuna.¹

Po izdvajanju općine Potomje, od sredine 1953. Općina Kuna uz središnje naselje Kunu, obuhvaća i susjedni odlomak Oskorušno-Zagruda te Osobjavu. Novi saziv Narodnog odbora općine Kuna konstituiran je 5. travnja 1953.

Prema popisu stanovništva 1953., općina Kuna na samom početku broji oko 1503 stanovnika. Po odvajanju općine Potomje, općina Kuna broji tek 716 stanovnika, od čega veće i središnje naselje Kuna 365, susjedno Oskorušno 260, a Osobjava 91 stanovnika.²

¹ DADU-SCKL, Narodni odbor kotara Korčula, Zapisnici i materijali II. sjednice 15.2.1953.

²http://www.dzs.hr/Hrv/pxweb2003/Dialog/varval.asp?ma=Tabela4_19&ti=Dubrova%E8ko%2Dneretvanska+%9Eupanija+%2D+broj+stanovnika+po+naseljima+&path=../Database/Naselja%20i%20stanovnistvo%20Republike%20Hrvatske/4%20Stanovnistvo%20naselja/&lang=10

Bilo je za očekivati da će zbog malog broja stanovnika i nevelikog proračuna ova općina biti ukinuta. Već 1955. Zakonom o novom uređenju općina i kotara (NN, br. 33/55) ukinuto je djelovanje Narodnog odbora općine Kuna, a njegovo područje je pripojeno u nadležnost Narodnog odbora općine Trpanj. Posljednja sjednica je održana 10. kolovoza kad su izabrani odbornici za Trpanj, a protokol spisa je zaključen 31. kolovoza 1955.

2.2.2. Sjedište

Kuna Pelješka

2.2.3. Pravni položaj

Pravno tijelo - jedinica lokalne samouprave

2.2.4. Nadležnost, funkcije i područje djelatnosti

Po postupnom decentraliziranju Jugoslavije (od 1949.) Narodni odbori općina postaju temelj uređenja nove države sa sve više ovlasti u privredi i društvu. Po formiranju, Narodni odbori općina preuzimaju sve poslove iz nadležnosti ukinutih Mjesnih narodnih odbora (Opći zakon o narodnim odborima 1949., SL, br. 49/49). Sve do 1955. ova će tijela djelovati prema Općem zakonu o narodnim odborima (SL, br. 22/52) i Ustavnom zakonu iz 1953., kao najviši lokalni organi vlasti i organ narodnog samoupravljanja na svom području. Prava i dužnosti, unutarnji ustroj i rad Narodnog odbora je bio određen Zakonom o narodnim odborima općine (NN, br. 33/52). Narodni odbor kotara Korčula je vršio nadzor nad zakonitošću njegova rada. Djelovalo se putem sjednica, upravnog aparata i pomoćnih organa - komisija. Samoupravljanje naroda se ostvarivalo i putem zborova birača, mogućnosti referenduma i opoziva.

Kuna je bila poljoprivredna općina. Okosnicu općinskog gospodarstva predstavljala je Poljoprivredna zadruga „Kuna“. Prihodi općine su se punili ponajviše porezom. Uz udio u porezu na promet i dopunskom porezu na dohodak, vršena je naplata općinskog prireza, kojim sredstvima se pokrivaio eventualni manjak u proračunu. Odbornici su se borili za smanjenje akontacije Narodnom odboru kotara, kao i za povećanje općinskog udjela u poreznim sredstvima. Za 1953. ukupni prihodi su iznosili oko 2 i po milijuna dinara, dok je proračun za 1955. iznosio milijun i 600 hiljada dinara.

Rad Narodnog odbora je bio ponajviše usmjeren na naplatu, razrez poreza

i komunalna pitanja. Izgrađena je cesta Kuna-Oskorušno, započelo se i s gradnjom ceste Osobjava-Kuna, a za cestu Hilići-Dom je ishođen zajam. Radilo se unapređenju elektrifikacije (Oskorušno), uređenju voda i dr.

Potpomagao je djelovanje kulturno-umjetničkih (KPD „Omladinski klub“, Hrvatska čitaonica Kuna...), društveno-političkih organizacija, škola (brinuo se za materijalno uzdržavanje, imenovao je školske savjete), radio na unapređenju zdravstvene službe (osnivanje Zdravstvene stanice u Kuni), turizma, obalnog prometa (uvale: Crkvice, Osobjava) i dr.

Izdavao je odobrenja za gradnju, bavio se stambenim pitanjima i potrebama, rješavao po prijavama o prekršajima, dodjeljivao socijalne pomoći, izdavao razne potvrde (između ostalih i o radnom stažu), uvjerenja i dozvole građanima. Narodni odbor je obavljao i matičarske poslove (ovjere spisa...). Artikulirao je potrebe mještana i vršio ulogu posrednika prema Narodnom odboru kotara.

Koncem 1954. Narodni odbor kotara je prebacio niz nadležnosti na Narodne odbore općine s ciljem decentralizacije. U djelokrug Narodnih odbora općine prešlo je niz nadležnosti iz financija, privrede i komunalnih poslova: nadležstvo nad poslovanjem privatnih radnja i radionica, briga o potrošačima, nadzor nad radom, cijenama, uslugom, čistoćom ugostiteljskih objekata, gotovo svi komunalni poslovi, isplata plaća prosvjetnim radnicima, poslovi starateljstva, socijalna pomoć, briga za djecu palih boraca, kadrovska pitanja u prosvjeti i zdravstvu.³

2.2.5. Organizacijski ustroj

Narodni odbor općine je u početku činilo 17 odbornika, a po teritorijalnoj reorganizaciji od travnja 1953. 11 odbornika. Na njihovom čelu je bio predsjednik, odgovoran za njegovo djelovanje i poslovanje. On se nalazio i na čelu upravnog aparata, kojemu su podređeni bili tajnik, blagajnik, poreznik i kurir.

U sklopu Narodnog odbora su djelovale i komisije – mandatno-imunitetna, komisija za odluke, komisija za molbe i žalbe, komisija za prekršaje, komisija za popis stoke i košnice pčela (ova potonja komisija samo u II. sazivu Odbora). Djelovale su i privremene komisije (poput komisija za popis vina).

³ DADU-SCKL, Narodni odbor kotara Korčula, Zapisnici i materijali sjednice 27.11.1954.

- 2.2.6. Odnosi i veze** Nadležna viša instanca upravne vlasti ovog tijela je Narodni odbor kotara Korčula, s kojim se vodila i većina prepiske.
- 2.3. Povijest arhivskog fonda** Nakon ukidanja Narodnog odbora općine Kuna 1955., spise je preuzeo Narodni odbor općine Trpanj, u čijoj se nadležnosti otada pa sve do 1962. nalazilo i područje bivše općine Kuna. Godine 1968. ovo je gradivo zajedno s gradivom općine Trpanj predano u Državni arhiv u Dubrovniku.
- 2.4. Način preuzimanja** Gradivo općine Trpanj i drugih stvaratelja koje je ono obuhvaćalo preuzeto je u Državni arhiv u Dubrovniku 1968. Uz napomenu o akviziciji nije navedeno da li je riječ o (vjerojatnoj) službenoj predaji. Vidi: fond DAD, Kancelarijski spisi (1911-1999), kut 43, 1/32/68, 1/31/68

3. SADRŽAJ I USTROJ

- 3.1. Sadržaj** Ovaj malobrojni fond daje reprezentativan uvid u život na području općine Kuna u razdoblju 1952.-1955. Uz potpuni pregled djelovanja Narodnog odbora i njegovog vodstva, u spisima se mogu iščitati tragovi djelovanja drugih javnih ustanova (Zdravstvena stanica Kuna), gospodarskih subjekata (Poljoprivredna zadruga „Kuna“), kulturnih i sportskih udruga na području općine (Hrvatska čitaonica Kuna) i dr. Oslikan je život njegovih stanovnika, prijepori među pojedinim selima.
- 3.2. Odabiranje i izlučivanje** Izuzev nekoliko multiplikata, nije bilo drugog izlučivanja. Zbog malog obujma fonda nije pristupljeno izlučivanju financijske dokumentacije.
- 3.3. Dopune** Ne očekuju se daljnje dopune fonda.
- 3.4. Plan sređivanja** Zatečeni prvobitni red je sačuvan te je formirano pet serija spisa.
Serije:
1. Zapisnici
 2. Opći spisi
 3. Odobrenja za gradnju
 4. Matični spisi
 5. Financije

4. UVJETI DOSTUPNOSTI I KORIŠTENJA

- 4.1. Pravni položaj** Fond ima status javnog arhivskog gradiva.
- 4.2. Uvjeti objavljivanja ili umnožavanja** Gradivo je dostupno sukladno čl. 18 Zakona o arhivskom gradivu i arhivima (NN, br. 105/1997.)
Umnožavanje je dozvoljeno sukladno Pravilniku o korištenju arhivskog gradiva i Pravilniku o radu čitaonice Državnog arhiva u Dubrovniku.
- 4.3. Jezik i pismo** Hrvatski, srpski / latinica, ćirilica
- 4.4. Tvarne značajke** Nosač zapisa je papir. Spisi su sačuvani u dobrom stanju.
- 4.5. Obavijesna pomagala** Arhivska pomagala: sumarni inventar, Tonko Barčot (lipanj 2012.)

5. DOPUNSKI IZVORI

- 5.1. Mjesto čuvanja izvornika** Državni arhiv u Dubrovniku, Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo
- 5.2. Postojanje preslika** Ne postoje.
- 5.3. Dopunski izvori** *Arhivski sabirni centar Korčula – Lastovo*
- HR-DADU-SCKL 578 Narodni odbor kotara Korčula
 - HR-DADU-SCKL 581 Narodni odbor općine Potomje
 - HR-DADU-SCKL 155 Narodni odbor općine Trpanj
- 5.4. Bibliografija** O Pelješcu ima malo literature, a o ovom poslijeratnom razdoblju malo i nimalo. U četiri broja Pelješkog zbornika nije se naišlo na članke koji bi se dijelom referirali na Kunu ovih godina. Posljednjih godina Župni ured u Kuni izdaje glasilo „Zvona Delorite“ u kojem se mogu iščitati poneke crtice iz prošlosti mjesta.

6. PODRUČJE KONTROLE OPISA

- 6.1. Napomena arhivista** Opis izradio Tonko Barčot, arhivist, DADU-SCKL
- 6.2. Nadnevak izrade opisa** Lipanj, 2012.

INVENTARNI POPIS

- 1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 580/1**
- 1.2. *Naslov* **Rad središnjih tijela**
- 1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1952.-1955.
- 1.4. *Razina opisa* Serija
- 1.5. *Količina zapisa* 0,3 kutije, 0,03 d/m
- 3.1. *Sadržaj* Serija sadrži 20 zapisnika sjednica Narodnog odbora u tri saziva, u kojima se razmatra djelovanje odbora, gospodarski i politički život u općini. Posebnu podseriju čine zapisnici Zborova birača, kao i zapisnici Komisije za likvidaciju mjesnih narodnih odbora Kuna i Potomje.
- 3.2. *Plan sređivanja* Spisi su poredani kronološki.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
1.1.	Zapisnici Narodnog odbora	1952.-1955.	kut. br. 1
1.2.	Zapisnici Zborova birača	1952.-1953.	kut. br. 1
1.3.	Komisija za likvidaciju	1952.	kut. br. 1

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 580/2**

1.2. *Naslov* **Opći spisi**

1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1952.-1955.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 3,7 kutija, 1 knj., 0,39 d/m

3.1. *Sadržaj* Serija sadrži opće i povjerljive spise s tekućim brojevima koji odražavaju cjelokupno djelovanje Narodnog odbora, organizaciju rada, prepisku s višim instancama (Narodni odbor kotara Korčula) i susjednim Narodnim odborima.

Povjerljivi spisi se mahom odnose na regrutiranje i druga pitanja narodne odbrane.

Posebnu podseriju čine potvrde za pojedince i domaćinstva.

3.2. *Plan sređivanja* Spisi su poredani po tekućem broju, dok su spisi bez broja poredani kronološki.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
2.1.	Povjerljivi spisi	1952.-1955.	kut. br. 1
2.1.1.	Protokol povjerljivih spisa	1952.-1955.	
2.1.2.	Spisi po tekućem broju	1952.	
2.2.	Opći spisi	1952.-1955.	kut. br. 1 – 4, knj. br. 1
2.2.1.	Protokol	1952.-1955.	kut. br. 1, knj. br. 1
2.2.2.	Spisi po tekućem broju	1952.-1955.	kut. br. 2 - 4
2.2.3.	Potvrde	1952./1955.	kut. br. 4

- 1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 580/3**
- 1.2. *Naslov* **Odobrenja za gradnju**
- 1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1952.-1954.
- 1.4. *Razina opisa* Serija
- 1.5. *Količina zapisa* 0,2 kutije, 0,02 d/m
- 3.1. *Sadržaj* Serija sadržava rješenja za gradnju stambenih i gospodarskih zgrada.
- 3.2. *Plan sređivanja* Poštovan je zatečeni red. Stvaratelj je izdvojio ova odobrenja iz općih spisa u posebnu seriju i poredao ih po općem tekućem broju.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
3.1.	Odobrenja za gradnju	1952.-1954.	kut. br. 5

- 1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 580/4**
- 1.2. *Naslov* **Matični spisi**
- 1.3. *Vrijeme nastanka gradiva* 1952.-1954.
- 1.4. *Razina opisa* Serija
- 1.5. *Količina zapisa* 1 knjiga, 0,02 d/m
- 3.1. *Sadržaj* Seriju čini registar ovjera za tuzemstvo. Pripadajući spisi su vjerojatno predani Matičnom uredu Trpanj.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
3.1.	Registar ovjera za tuzemstvo	1954.-1955.	knj. br. 2

1.1. *Signatura* **HR-DADU-SCKL 580/5**

1.2. *Naslov* **Financije**

1.3. *Vrijeme nastanka
gradiva* 1950.-1955.

1.4. *Razina opisa* Serija

1.5. *Količina zapisa* 0,4 kutije, 0,04 d/m

3.1. *Sadržaj* Seriju čini registar obveznika mjesnog samodoprinos, knjiga naloga za isplatu, partijalnik depozita i bolno-opkrbni troškovi.

<i>Signatura</i>	<i>Naslov</i>	<i>Vremenski raspon</i>	<i>Broj tehničke jedinice</i>
5.1.	Mjesni samodoprinosa	1953.	kut. br. 5
5.2.	Nalozi za isplatu	1950.-1955.	kut. br. 5
5.3.	Partijalnik depozita	1953.-1954.	kut. br. 5
5.4.	Bolno-opkrbni troškovi	1955.	kut. br. 5